

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Satisfactionis notio, divisio, & recta oeconomia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

CAPUT II.

Satisfactionis notio, divisio, & recta
oeconomia.

Satisfactio sacramentalis, prout ex Tridentino Concilio colligitur, est actio, per quam poenitens pro peccatis recompensationem Deo tribuit juxta Sacerdotis sententiam. Præter hanc adhuc alia non sacramentalis a sanctis Patribus satisfactio celebratur, veris poenitentibus, Dei-que amicis admodum usitata, quæ in variis operibus poenalibus, uti jejunio, sensuum mortificatione, oratione &c. ultro susceptis consistit, hæcque jam imposita ac persoluta sacramentali satisfactione exponi, ac suaderi magnis, & diuturnis peccatoribus debet, ut poenas suis delictis debitas, quantum possunt, in hac vita Deo exsolvant, ac divinam facilius mereantur propitiationem.

Duplex adhuc sacramentalis satisfactio distinguitur una *vindicativa* pro peccatis præteritis; altera *præservativa* ac medicinalis pro cavendis futuris. Hanc posteriorem non minus ac priorem injungere poenitentibus, ac præcipue consuetudinariis oportet; ne hi præteritorum expiatione contenti, in nova eaque graviora incauti ruant, fiantque posteriora pejora prioribus.

Tres satisfactionis sacramentalis recenseri effectus solent, videlicet 1. poenæ temporalis, quæ culpæ reatu jam deleta adhuc solvenda manet, totalis, aut partialis remissio. 2. Auxilia quædam

dam supernaturalia a peccatis retrahentia. 3. Augmentum gratiæ habitualis ac charitatis erga Deum. Hinc non modo eam, quam prudens Confessarius injungit, pœnitentiam promptè ac humiliter acceptare pœnitens tenetur, sed statim ac fieri potest eandem exequi; ne dilata longius culpabili oblivione obliteretur, aut gravi interveniente peccato irrita reddatur, atque inanis (a).

Opera, quæ pro satisfactione sunt injungenda, triplicis generis in sanctis Scripturis, Patribus, & sacris Canonibus reperiuntur, nimirum oratio, jejunium, & eleemofyna. Ad jejunium quævis aliæ corporis, aut sensuum mortificationes reducuntur. Ex his jam unum, jam alterum, jamque omnia simul pœnitenti dicitur Confessarius potest, prout nempe illius conditio, ætas, atque status admiserint. Varias pœnitentias medicinales, dum de peccatis, & decalogo

(a) Non modo non diu differendam, sed adhuc antequam absolutio obtineatur adimplendam pœnitentiam esse quidam docuere. Hinc Alexander VIII. sequentes eorum Theses proscripsit: *Orationem præmittendi satisfactionem absolutio inducta non politia, aut institutio Ecclesiæ sed ipsa Christi lex & præscriptio, natura rei id ipsum quodammodo distante.* Num. 16. *Per illam præxim non absolvendi Ordo pœnitentiæ est inversus.* Num. 17. *Consuetudo moderna quoad administrationem Sacramenti Pœnitentiæ, etiamsi eam plurimorum hominum sustentet auctoritas, & multi temporis durationitas confirmet, nihilominus ab Ecclesiâ non habetur pro usu, sed abusu.* Num. 18.

nobis erat sermo, supra suppeditavimus; vindictivas vero illi, quos cuilibet decalogi præcepto, adnexuimus, Pœnitentiales Canones complectuntur. Horum rigorem nonnihil temperare Confessariorum prudentiæ est permissum, non autem omnino tollere.

Sanctus Archiepiscopus Carolus Borromæus suæ, quam ad Provinciæ Clerum dedit, Instructioni editos noviter pœnitentiales Canones adiecit, non ut eosdem integre servarent, sed ut hinc regulas fumerent ad indulgentiam cum rigore temperandam (a). Exempla item aliqua satisfactionum affert, quæ magnis peccatoribus injungi possunt; videlicet ut aliquo tempore a fericis vestibus, aut auro vel argento ornatis abstineant; item a conviviis, & venationibus; ut egenos alant, iis serviant, eorum pedes lavent, & peregrinos domi suæ excipiant; ut in xenodochiis ministrent, captivos visitent, solentur, & nutriant; ut in monasterio, aliove secreto loco vivant, ibique pœnitentiam exerceant; ut certis diebus a vino abstineant, ut diebus aliquibus jejunent, veluti quarta, aut sexta feria, vel sabbato, & interdum etiam pane & aqua; ne per tempus aliquod equitent, ne in lecto cubent,

sed

(a) Hic sequens, quam Alexander VII. damnavit, notanda est propositio: *Parochianus potest suspicari, de Mendicantibus, qui elemosynis communibus vivunt, de imponenda nimis levi, & incongrua pœnitentia seu satisfactione ob quæsitum vel lucrum subsidii temporalis.* Est num. 15.

sed super terram; ut proni orent, & cilicio induantur (a).

Præcipit etiam, ut pro pœnitentium & peccatorum qualitate varias Confessarius pœnitentium injungat: proinde superbis humilitatis opera injungat; carnis amatoribus jejunia, abstinentiam, cilicia aliasque afflictiones pro peccatorum qualitate; in Deo colendo tepidis jubeat, ut Deum quotidie orent, mane saltem & vespere, ut secundæ aliæve hebdomadæ feria pro defunctis orent, ut certis diebus Ecclesias visitent, & indulgentias lucrentur, Adventus præcipue, & Quadragesimæ tempore; iis, qui mundi pompas sectantur, ludos, choreas, aliaque diaboli opera amant, ut certis hebdomadæ diebus sancti Joannis Chrysostomi consilium exequantur, videlicet promissionem renoveant, quam patrum ore solemniter in Baptismo protulerunt, & statuunt se jugiter Christo adhæsurus, a seculi pompis, & diaboli operibus recessuros, Deique propterea opem ex corde exorent.

(a) Canones Pœnitentiales ex Actis Ecclesiæ Neapolitanæ P. Concina (Tom. 9. lib. 1. de Sacrament. Pœnit. Diff. 5. §. 4.) refert, suosque lectores ad eorum imitationem possibilem hortatur. Canones pœnitentiales communes, quos varia antiqua Concilia condiderunt, in Juris Canonici corpore cernuntur. Hujusmodi quoque Canonum collectionem ediderunt Muratorius (Tom. 5. Antiquit. Ital. Diff. 68.), Morinus (in Apend. ad Tract. de pœnit.), Martene Tom. 2. de antiqu. Eccl. Rit.). Horum Canonum frequentiore lectio

Hæc qui attentius considerat, opera aliunde libera, seu alio ex præcepto vel voto non debita Satisfactionis materiam esse facile intelliget. Et licet ex gravi causa opus aliunde præceptum, exempli gratia ordinariæ Missæ auditionem quadragesimale jejunium &c. cuidam imponi posse graves nonnulli cum Soto Auctores teneant; aliquid tamen indebitum ut leve superaddi debere plerique censent. Dum itaque jejunium, eleemosynam, Missam &c. Confessarius pœnitenti injungit, nisi aliter exprimat, distinctum ab Ecclesiastico jejunium, extraordinariam Missam, aut eleemosynam injunxisse est tenendum; nec communi posse satisfieri. De hoc jam quædam in Tractatu de legibus, & de Missæ Sacrificio diximus.

Pœnitentia, quam Sacerdos tamquam judex dictavit, pœnitentem strictè adeo obligat, ut eam nec mediante alio possit persolvere, nec prohibitu in aliam permutare (a). Quodsi rationabi-

lectionem summus Pontifex Benedictus XIV. (de Synod. lib. 7. cap. 62.) omnibus Confessariis commendat, illosque ceu laxos redarguit, qui vix audito de Canonibus pœnitentialibus synodali Decreto continuo Tutiorismum, & Rigorismum inclamant, atque ausu plane intolerabili contra saluberrimas Sanctiones turbas cient, Clerum commovent, iteratisque suis querelis populum vix non ad seditionem pertrahunt. Sed & hæc quoque accipient finem.

(a) Propositionem contradicentem Alexander VII. istam confixit: *Pœnitens propria auctoritate sub-*
I i 4 *Ritue-*

nabilis faciendæ commutationis causa emergat, hæc coram eodem, vel alio Confessario submitte se est exponenda, tumque judicialis impetranda commutatio; quæ & ipsa fieri nequit, nisi factam synopticam de pœnitentis statu cognitionem Confessor hauserit, aut in prius haustam de se se reflexerit.

stituere sibi alium potest, qui loco ipsius pœnitentem adimpleat. Num. 15.

